

מסורת הש"ס

(א) [נעיל כ. ד. ט.] ט [נעיל ד: מסוק הגמלא מפני שמספקין.] א [תוס' פ"ב ושם אילנא דבב"א.] ד [נעיל יא: ט.] ט [נעיל י: ו] וועין מוספות שבת עב: ותוס' סנהדרין סא: ד"ה רנא אמר., ו [נעיל יח:.] ח [שם.] ט [נ"ל אחר.] ו [נעיל ג.] ט [שיך נעיל במשנה.] ט [נאסתר טו.] ט [נע"ע חוספות שבת עט: ד"ה קלף ותוס' מנחות לא: ד"ה הא.] ט [שיך נעיל במשנה ח.] ט [נע"ע תוס' בכורות לג. ד"ה שחיין,

תורה אור השלם

- קוטנ וקבלו היהודים עליהם ועל יורדם ועל כל הגליות עליהם ולא יעבורו לדיות עשים את שני הדינים האלה ככתבם וכמונם בכל שנה ושנה:

אסתר ט כו ותכתב אסתר המלכה בת אביהל וקורכי היהודי את כל חלקם את אגרת הפרדים הזאת השנית: אסתר ט כט

- ויאמר לקם ברוך מפי יקרא אלי את כל הדברים האלה ואני כתב על הספר בדי:

דימיהו לו יח

- איש יהודי הדיה בששן הבריה ושמו מרדכי בן יאיר בן שמעי בן קיש איש ימני:

אסתר ב ה

- אחרי הדברים האלה גדל המלך אחשורוש את הקץ בן הדפנתא האגני ונשארה וישם את כסאו מעל כל השרים אשר אתו:

אסתר ג א

- על בן היהודים הפרדים הישבים בְּעִיר הפרוות עשים את יום ארבעה עשר לחודש אדר שמחה ומשתה ויום טוב ומשולח מנות איש לרעה: אסתר ג ט
 - בליקא הורא נרדה שנת המלך ויאמר להביא את ספר הזכרות דברי הימים ויהי נקראים לפני המלך: אסתר ו א
 - על בן קראא אשר האלה פורים על שם הפר על בן דבר בליקא האגרת הזאת וקא ראו על בקה וקא הגיע אלידם: אסתר ט ב
 - וכל עבדי המלך אשר בשער המלך כריעים ומשתחיים לקמן בן כי צוה לו המלך וקורכי לא יקרע ולא ישתנה: אסתר ג ב
 - ובבאה לפני המלך אמר עם השפר ישוב מחשבתו הקרע אשר חשב על היהודים על ראשו ותלו אותו ואת בניו על העץ:

אסתר ט כה

לעני רש"י

גל"ש [גלי"ש]. עפדים (גידולים טפילים בלעה האלק).

הקורא למפרע

חרטא דאושכפי. סס שזובעין צו מנעלים שחורין: **קמיה**. צמים:

ולא עפיץ. מעובד צעפלים שקורין גל"ש: **מחא**. מין עשנים עשוי

על ידי דבק: **בתנ"י** **בן עיר**. שזמנו בצרענה עשר: **שהלך**

לכרך. שזמנו בצמשה עשר: **אס עסיד לחזור**. מפרש בגמ': **קורא**

מקומו. כחוצת מקומו בן עיר

בצרענה עשר בן כרך בצמשה עשר:

גב' לא שנו. דבן כרך שהלך לעיר ועמיד לחזור למקומו קורא בצמשה

עשר ולא בצרענה עשר: **אלא**

שעסיד לחזור בליל ארענה עשר. אס

קודם עמוד השחר ילא מן העיר הוא

דקתני שאינו לרין לקרות עמנה בלילי

י"ד אע"פ שעודנו שס הואיל וציוס

לא יהיה שס אין זה אפילו פרוח בן

ימונ: **אכל אין עסיד**. ללאת משס

בלילה דהשתא היו פרוח לאותו יוס

אע"פ שעמיד לחזור למחר ליוס

ט אחר נקרא פרוח וקורא עמנה

בין בלילי י"ד בין ביי"ד. וה"ה לבן

עיר שהלך לכרך אס עמיד לחזור

בלילי ט"ו שלא יהא שס ציוס ט"ו

לא היו מוקף ליומו וקורא ביי"ד כחוצת

מקומו ואעפ"י שהוא צכך אכל אין

עמיד לחזור בלילי ט"ו אין לרין

לקרותה ביי"ד וממתין וקורא עמנה

אע"פ שסופו לחזור לאחר זמן: **מנא**

(א) **ליו**. דמשום ההוא יומנא חשיב

כוותמיהו: **בן כפר**. שהקדים וקרא

ליוס הכניסה ואח"כ הלך לעיר והיה

שס לילי י"ד: **בין כך ובין כך**.

אפילו עמיד לחזור וללאת משס קודם

היוס קורא עמנה בלילה: **כצני העיר**

צני מקרי. כל הפריס זמנס

בצרענה עשר בין כפרים בין עיירות

ורבנן הוא דלוקלו עלייהו להקדים

ליוס הכניסה: **והני מילי**. דלוקלו

עלייהו דאין לרין לחזור ולקרות

בצרענה עשר כי איתיה בכפר:

• **מאחר הדברים האלה**. גידל המלך

וכו': **כל סוקף**. לקיים אגרת הפוריס^ט

על חוקף הקפיד להוכיז: **סוקפו של**

אחשורוש. ומתחילתה היא מדצרת

בזקופו עד סופה: **ומה ראו על**

ככה. המגילה נכתבה ונקראת

להודיע לדורות מה ראו צאותו הזמן

עשו מה שעשו ומפרש על ככה

עשו ולפרס מה הגיע על העושים:

נקראם ספר. ונכתב כספר: **שאס**

ספרה בחוטי פשטן פסולה. דליכא

למאן דאמר במסכת מכות (דף יא. ב.)

ספר מורה שחפרו צפשתן פסולה:

ונקראם אגרת. לומר שאינה חמורה

כספר: **עיו משולשין**. שיהא מראש

המשפרא על מקום מפילת הגיד

כממנו ועד הגיד השני ומן השני

לשלישי כמשלישי לסוף התפר:

הכסובה בין הכסובים. ספרים שהיו

בימי הסכמים כולן בגליון כספר

מורה שלנו: **לא ילא**. דצעין אגרת

לעצמה דמיפרסם ניסא טפי דכי

קודאה בין הכמוצים נראה כקורא

במקרא: **אי מחסרם או מייסרא**. ארוכה

משאר הקלפים למעלה או למטה או

קרה מהן ויש לה היכר לעצמה:

וממו

ישאם הטיל בה שלשה חוטי

שמואל יהקורא במגילה הכתובה בין הכתובים לא יצא אמר רבא ילא אמרן אלא דלא מחסרם ומייתרא

פורתא אבל מחסרא ומייתרא פורתא לית לן בה לוי בר שמואל הוה קא קרי קמיה דרב יהודה במגילה

פרק שני מגילה

יט.

דיפתרא דמליה וקמיה ולא עפיץ. קשיא א"כ היאך כותצין על

קלפים שלנו ללא עפיצי ספר מורה ותפלין ומגילה

ומיכן רצינו סס שהסיד שאנו נותנין בקלפים שלנו מהני כעפלים

ומעד דצפרק שני דגיטין (דף יט.) אמר דכלא עפיץ יכול להזדייף

ושלנו אין יכול להזדייף על הלצן ט:

• **עץ הספר** ובריו. פירש ר"ת

שהדיו שלנו הוא דיו גמור

אכל של עפלים לא היו דיו והכי

משמע פ"צ דגיטין (גו"ט) (ב) דתניא

בכל כותצין בדיו וצסס ומסיק בכל

דבר של קיימא ומסיק לאתוי מאי

ומשני לאתוי הא דמנא רבי חייא

כתבו צמי טריא ועפלא כשר

ומדאכטריך לאתוי עפלא מרצוייא

בחר דמני דיו שמע מינה דעיקר

דיו לא היו מעפלא ומטעס זה רנא

לפסול ספר מורה הכחזה מדיו של

עפלים והאשכמוס השיצו לו דתסס

מיירי צמים ששרו צהן עפלים אכל

אותו שעשו מגוף העפלים ודאי הוא

טוב ומי"מ נראה דלאותו שלנו היו

עיקר דיו כדמשמע פרק כל היד

(נדע דף ב.) דרבי אמר פלי קורטא

דדיותא ובידיק פירוש משבר חמיה

של דיו ובידיק ציה דס שחור וצאותו

שלנו שיין צצירה ולא צאותו של

עפלים: **בן כפר** שהלך דעיר בין

כך ובין כך קורא עמהם. פירש

רש"י ואע"פ שקרא כצר ליוס הכניסה

וקשיא למה יחזור ויקרא שני פעמים

ומי"מ נראה דשפיר פי' רש"י דמיון

שהיה צעיר בלילה נעשה כצני העיר

ואע"פ שעמיד לחזור (ו) (צו) ביי"ד

ואע"פ שקרא ציוס הכניסה דלא

דלמרי' כפרים פירעמיס ליוס הכניסה

כדי שסיפיקו מיס ומוזון לאחיסס

שצרכיסיס ופטוריס ממגילה היינו

דווקא כשאניס שוהיס שס בליל י"ד

אלא ציוס י"ד צאיס שס אכל כששוסיס

שס בליל ארענה עשר ודאי דינס

כצני העיר אע"פ שקראו כצר:

• **ובלכר** שיהיו משולשין. נראה

כמו שפרש"י שיהיה

• מראש התפר עד הגיד כמגיד לגיד

חצירו בין מלמעלה בין מלמטה והכי

נמי משמע צמכות (דף ט: ושם)

גצי ערי מקלט דקאמר ושלשט שיהו

משולשין מדרוס לחצרון כמכתבין

לשסס ומשסס לקדש כמקדש לצפון

שמע מינה דמשולשין משמע הכי

ולא כמו שמפרשים שישים הגיד

צראש הדף וצאמאצעימו וצסופו ט:

שזיר

עין משפט נר מצוה

בו א מיי פ"א מלכות

מגילה הלכה י טוש"ע

א"ח פי מרפס ספי' ה:

בו ב מיי שס הלכה ג

טור ש"ע א"ח סי

תל סעיף ג:

בח ג מיי שס הלכה י

טור וט"ע א"ח סי

מרפס סעיף ה:

בב ד מיי פ"ב שס הל'

ו טוש"ע א"ח סי

תל סעיף ג:

ל ה ו מיי פ"ב מלכות

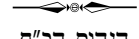
מגילה הלכה יא סמג

עשין ד טוש"ע א"ח סי

מרפא סעיף ה ו:

לא ז ח מיי שס הלכה ח

טוש"ע שס סעיף ח:

גליון הש"ס

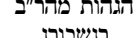
הוספות ד"ה ובכלר שיהיו ב"י מראס הוסבר. עיין בצורות דף לג ע"א

ונסס ובסיקרא ובכלר

דבר: (א) ד"ה בן כפר וכו'

שעמיד לחזור בליל י"ד

ואע"פ:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] רש"י ד"ה שיהו משולשין שיהא מראש התפר וכו'. ניצ עיין מהרי"ם ש"ף שאלריך והגיה בלשון רש"י פעמיס והספר תחת הספר. ועיין בצורות דף לג ע"א מוספות ד"ה שיהיו וכו' משמע דכצניו ודכריסה סומרים להכא יעושה ודוי"ק:

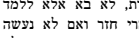
מוסף רש"י

חרטא דאושכפי. ארמיצי"ט (שבת קד:) ארמיצי"ט (גיטין טו.) דלי שדשו במשהו ע"ז. דלי ללא הכי לא הוה מרדכי מנהגה זו ויהי טוע ומשתחוה לו (טנהדרין סא.) הלכה כדברי האומר כולה. לרין לקרות, ופלגינה מנחי במתמי (על"פ יח.).

רבינו חננאל

קלנתום, דאושכפי. דפתרא, דמליח וקמיה ולא עפיץ. נייר, מחקא. באלו כולו לא יצא. עד שתהא כתובה על העור ובדיו. דגמר כתיבה כתיבה, (מתיב הכא ותכתוב אסתר המלכה וכתובי תחם) ויאמר להם ברוך מפיו יקרא אלי את כל הדברים האלה ואני כותב על הספר בדיו. מתנ"י בן עיר שהלך לכרך ובן כרך שהלך לעיר אס עומד לחזור [למקומו] קורא במקומו. אמר רבא לא שנו בן כרך שהלך לעיר קורא במקומו, אלא לעיר קורא במקומו, לא בא אלא ללמד דאמר ר' יודן לית בן כן עיר שהלך לכרך ואין זמנ מוקדם. (ו) לייכין שענו אס עתיד לחזור, אס חור הרי חור ואס לא נעשה מוקף. אמר ר' יודן לית בן כן עיר שהלך לעיר שפירשנו. אמר רבה בן כפר שהלך לעיר בין עתיד לחזור בכפר בין אינו עתיד לחזור קורא עמהן בי"ד, דלא תקנו ליה רבנן לאקדומי ליום הכניסה אלא כי איתיה בכפר אבל כי איתיה בעיר למקרא. ומותיב אביי עליה, ומתריץ הכי בן כפר שהלך לעיר בין כן ובין כך קורא עמהן. [פסיקא] מתיכן קורא [ואיס] את המגילה ויוצא בה, רבי מאיר אומר כו'. ואסיקנא והילכתא כדברי האומר את כולה. אמירו משמיה דרב מגילה נקראת ספר, ללמד שאם תפרה בפשתן פסולה כספר תורה. נקראת אגרת, שאם היטיל בה [צו] הכי גידין כשרה. ובכלד שיהו משולשין, כלומר החוט ברוך זה אחר זה ג' פעמים, שלש שלש בשתי קצוות ושלש באמצע. הקורא במגילה הכתובה בין הכתובים, פירוש אס הן כולן כתובים שנכתבו מגילה ומגילת אסתר בכללן והן רחוב הייריעת הכתובות כולן מדה אחת, פסולה. ואם מיחסרא או מייתרא, כגון שכל יריעא רחבה שלש ורתות וחצי ורת, או שתי ורתות וחצי, שנראת מגילה בפני עצמה כשרה.

(א) נראה דל"ל לומר ואין שנינו את עמיד לחזור אס חור הרי חור ואס לא כו.